

Praha

DNES Každodenní příloha pro metropoli

-1 °C | -6 °C

Počasí v kraji více informací →
pocasi.idnes.cz

praha.idnes.cz

Chůze po náhrobcích

Po tři desetiletí šlapou chodci v centru Prahy po dlažbě z rozřezaných náhrobků židovských hrobů. „Něco s tím uděláme,“ slibují teď politici.

Ondřej Hanko
redaktor MF DNES

NOVÉ MĚSTO Kdo jde po pěší zóně Na Příkopě, přejde Můstek a pokračuje směrem k Národní třídě ulicí 28. října, asi netuší, že šlape po židovských náhrobcích. Je z nich tvořen středový pás z tmavé žuly, který vznikl v roce 1985, kdy se dříve rušný Zlatý kříž změnil na pěší zónu a tramvaje s auty nahradili chodci.

Málokdo tehdy věděl, že dlaždiči do země zatloukli kostky z rozřezaných žulových náhrobků pocházejících ze židovského hřbitova v Údlích na Chomutovsku. Stačilo kostku obrátit směrem dolů, aby nebyly vidět nápisy a číslice, a nikdo si nepovšiml, po čem to vlastně šlape.

Avšak minimálně jeden z chodců byl tenkrát pozornější než ostatní. „Mám dvě kostky, které jsem si vzal jako smutný suvenýr z hromady určené k dlažbě, když jsem na nich uviděl hebrejštinu,“ říká ředitel Židovského muzea Leo Pavlát.

Cyničnost komunistů

Na problém několikrát upozornil v médiích, ale větší pozornost kauza nevzbudila. „Je to otázka obecnějšího postoje: uráží toto barbarství pouze židy? Nebo nejde o vyznání, ale o postoj, kulturnost, slušnost, sdílené občanství?“ ptá se Pavlát. „Myslím si, že určité skutečnosti jsou urážlivé pro člověka jako takového bez ohledu na jeho vyznání,“ odpovídá si.

Podle ředitele muzea lze uvažovat o dvou řešeních. První je ulici

předlážit. Kostky se však už náhrobními kameny nestanou, a to nehledě na nákladnost takové volby. Ignorovat daný stav podle něho také nelze. „Bylo by přinejmenším vhodné, kdyby tam byl odkaz na cyničnost komunistického režimu, který se neštítil dlážit ze židovských náhrobků, jako to dělali nacisté,“ říká Pavlát a navrhuje k dlažbě přidat vysvětlující ceduli.

S tím už má Židovské muzeum zkušenosti. Na soše ukřižovaného Ježíše Krista na Karlově mostě je umístěn hebrejský nápis, jenž pobuřoval některé židovské věřící. „Hebrejský text tvoří trojí provolání boží svatosti, jež je jedním z vrcholů židovské bohoslužby. Je umístěn nad Ježíšem, což především zahraniční židovští návštěvníci považovali jako ostouzení,“ říká Pavlát. Podle něj nelze přepisovat historii, protože má celá záležitost svůj historický příběh.

„V daném případě bylo dobrým řešením, že se magistrát rozhodl na místě instalovat český, anglický a hebrejský text, který vysvětluje tuto ve své době propagandistickou protizidovskou záležitost,“ uvádí ředitel úspěšný příklad.

Politici slibují nápravu

S Pavlátovým návrhem souhlasí radnice Prahy I. „Městská část je připravena jednat o umístění vysvětlující cedule. S panem ředitelem se na toto téma rádi setkáme,“ říká mluvčí prvního obvodu Veronika Blažková. Výměnu dlažby Praha I neplánuje.

Je však možné, že se věci začne zabývat magistrát. „Neměla jsem o tom vůbec tušení, a pokud je to pravda, tak to rozhodně není vhod-

Tajemství Málokterý chodec tuší, že Na Příkopě, Můstku i v ulici 28. října šlape po rozřezaných židovských náhrobcích. Je z nich tvořen středový tmavý pás v celé délce promenády. Foto: Yan Renelt, MAFRA

né,“ říká primátorka Adriana Krnáčová (ANO). „Promluvíme si o možnostech s kolegy na magistrátu a požádám je, zda by souhlasili s předlážděním tohoto pásu,“ dodává primátorka.

Také radní pro kulturu Jan Wolf (Trojkoalice/KDU-ČSL) o problému nevěděl. „Nevím, v jakém je to rozsahu, ale z úcty k našim předkům by si to zasloužilo předlážit,“ myslí si. Podle svých slov by se rád se-

tkal s ředitelem Pavlátem a získal od něj bližší informace. Následně by se obrátil na Technickou správu komunikací a domluvil s ní nejbližší termín výměny kostek.

„Chápu, že se bude nadávat, že je rozkopaná další ulice, ale tohle, doufám, lidé pochopí,“ říká Wolf. Podle něj by se vše mohlo stihnout ještě v tomto volebním období.

Předláždění daného úseku by podle dlaždičské společnosti DAP, kterou MF DNES oslovila, vyšlo na necelých sedm milionů korun bez DPH. Jde pouze o odhad pracujících s tím, že se náhrobky použily jenom v úseku Na Příkopě - Můstek - 28. října. Je možné, že jsou i na Jungmannově náměstí, jehož dlažba je podobná Příkopům a které bylo vydlážděno také v roce 1985.

Náhrobky zpátky na hřbitov

Podobný příběh, jako je ten pražský, lze nalézt ve Varšavě. Už za nacistické okupace se židovské náhrobky začaly používat při stavebních pracích, po válce se v praxi pokračovalo. I kvůli tomu, že se dřívější početná židovská menšina, která tvořila ve Varšavě třetinu obyvatel města, smrkla kvůli urputným bojům a holokaustu na nepatrný zlomek.

Přeživší se pak nemohli dostatečně hlasitě ozvat, když se ve městě používaly celé židovské náhrobky při opravách. Například ve čtvrti Praga, shodou okolností pojmenované právě po Praze, byly použity na stavbu zdi okolo dětského hřiště. Před čtyřmi lety byly na náklady města odvezeny na hřbitov.

Také v Prostějově našly náhrobky „nové“ využití. Židovský hřbitov byl v roce 1943 zrušen nacisty a dva tisíce náhrobků byly nabídnuty místním. Někteří si jimi vydláždili dvorky svých hospodářství, jiní je použili při stavbě. Ostatky ale na místě zůstaly a později tam vznikl park. Až před třemi lety se začalo mluvit o tom, že by se hřbitov alespoň částečně obnovil. Jednání brzdí odmítavý postoj některých Prostějovčanů, kteří se nechtějí vzdát hřbitovního kamene na svých pozemcích.

Důkaz Kostky z pěší zóny Na Příkopě. Patrné jsou číslice i hebrejské písmo. Foto: sbírka Leo Pavláta

Rag'n'Bone Man rapoval v Karlíně

Světový hit Human se například ve Francii dostal na diamantovou pozici a v dalších osmi zemích byl platinový. Jeho autor Rory Graham, který používá umělecké jméno Rag'n'Bone, včera svou směsí hip hopu a blues rozezvučel sál Fora Karlín. Hudebník je aktuálně na turné, při kterém navštíví dvacet evropských zemí. Hraje hlavně skladby z alba Human. Úspěch zmíněného singlu je výsledkem neúnavné práce a intenzivního koncertování Grahama, který začal vystupovat už v patnácti letech v rodném městě Uckfield. V devatenácti, povzbuzený svým otcem, začal zpívat na tamních bluesových koncertech. Jeho láska k blues a rapu se brzy rozvinula do dnešních hitových rozměrů. V roce 2017 Rory vyhrál dvě ceny Brit Awards, vyprodal své evropské turné a mimo jiné se představil v The Graham Norton Show nebo Later with Jools Holland. (fil)

Foto: Tomáš Krist, MAFRA

Praha

Státní zástupkyně navrhla za Šatovku mírnější tresty

Obvodní soud pro Prahu 6 včera projednával případ squaterů ze skupiny Resurp Crew, kteří v únoru obsadili opuštěnou usedlost Šatovka v Šareckém údolí. Verdikt soud vynese nejspíš v úterý. Obviněná squaterka Zuzana Brodilová u soudu prohlásila, že jednala sice protiprávně, ale legitimně. Poukázala mimo jiné na to, že v Česku aktuálně umrzlo několik lidí, a i z toho důvodu je podle ní „zvrácené“, aby domy zůstávaly prázdné. Ostatních osm aktivistů nevyprovádalo a připojilo se k jejímu prohlášení. Aktivisté čelí obvinění z neoprávněného zásahu do práva k domu, za což každému z nich hrozí až dvouleté vězení. Pokud se však prokáže, že čin spáchala organizovaná skupina, může se trest navýšit až na pět let. Státní zástupkyně navrhla potrestat squaterky na samé spodní hranici sazby. Podle ní nelze jednat protiprávně, byť k dosažení prospěšného cíle. Chce také, aby obvinění uhradili škodu ve výši 6 100 korun, kterou vzniknuli do domu způsobili Praze 6. (rsr, ČTK)

Praha

Pražští hygienici evidují 23 případů spalniček

Hygienici v Praze zaznamenali letos už 23 případů spalniček. Čtrnáct z nich jsou děti do 17 let. Informovala o tom Hygienická stanice hlavního města Prahy. V roce 2016 byly v celém Česku jen jednotky nemocných, v poslední době se objevují plošné epidemie, například v Moravskoslezském kraji, kde onemocnělo kolem 130 lidí. V celé Evropě se loni počty spalniček trojnásobně zvýšily. Očkování je v Česku povinné. „Bohužel se ukázalo, že tyto děti nebyly očkovány proto, že očkování v řádném termínu rodiče odmítli,“ uvedl k čtrnácti pražským případům šéf hygieniků v Praze Jan Jarolímek. Někteří rodiče považují vakcíny za nebezpečné, snaží se je odložit do pozdějšího věku dítěte či se jim vyhnout. Podle odborníků škodlivost vakcín není prokázána, odpůrci očkování navíc snižují kolektivní imunitu. Hygienici vyšetřují i osoby, které přišly s nemocnými do kontaktu, a další zdravotnický personál. Vyšetřili asi 300 zdravotníků. (ČTK)

Hostivař

V Praze umrzl již druhý člověk bez domova

V Hostivaři byl včera dopoledne nalezen mrtvý muž. Šlo o šedesátiletého bezdomovce, který s největší pravděpodobností umrzl. Jde o druhou oběť letošních mrazů v Praze, tou první byl muž, který před týdnem umrzl v Braníku. „Šedesátiletý muž byl nalezen v ulici Plukovníka Mráze. Nejevil známky života. Koroner konstatoval úmrtí,“ uvedla Poštová s tím, že se na jeho smrti nejspíš podílel mráz. Přesnou příčinu určí pitva. Pro lidi bez domova jsou v Praze v zimě k dispozici denní centra a navýšené kapacity pro přenocování. Zimní režim služeb pro lidi bez přístřeší funguje od začátku prosince do konce března. Kapacitu zvyšují také noclehárny, které si město pronajímá od soukromníků. (ČTK)